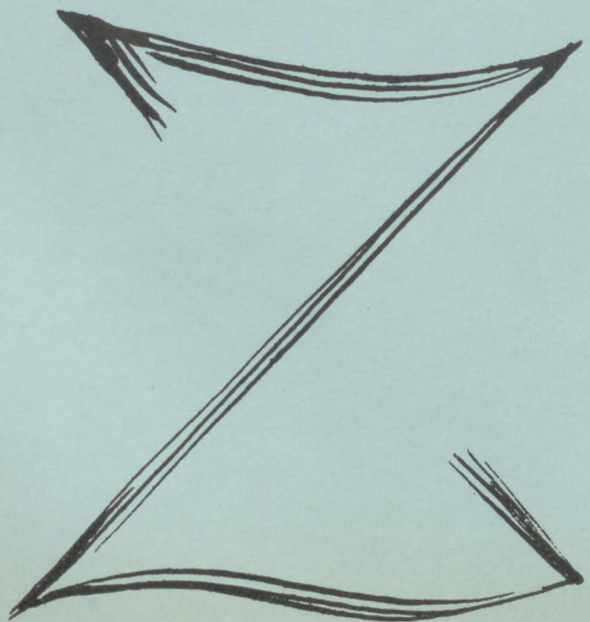

Rok II Nr 11 15. 6. 47

KOSCIOL W LOPUSZNEJ NA PODHALU

1871

W. L. G. W. L. G. W. L. G.

nū i od jego podbojów, które przekształciły w dziedziny muzułmańskie rozległe kraje, ongiś na wskroś chrześcijańskie (Syrię, Palestynę, Małą Azję, cały Bliski Wschód, a dalej Egipt, Afrykę Północną, która wydała Św. Augustyna, a wreszcie Konstantynopol i większa część Półwyspu Bałkańskiego, a nawet część Hiszpanii), - po raz drugi od owej groźnej epoki, narodziły się w świecie siły, uosobione w komunizmie - a przelotnie także w hitleryzmie - które przysięgły się na to, by świat chrześcijański, by religia chrześcijańska, by cywilizacje oparte o podstawy chrześcijańskie, by cały wogóle byt narodów, odwiecznie żyjących życiem chrześcijańskim, doprowadzić do ostatecznej zagłady.

To nieprawda, że w walce, politycznej i duchowej, która dzisiaj światem wstaje, - chodzi o walkę proletariatu z kapitałem, totalizmu z demokracją i tak dalej, choć i te zagadnienia rzecz prosta też swój ciężar gatunkowy mają. Istotą zmagania - od którego przyszłość ludzkości zależy - jest walka chrześcijaństwa z antychrześcijaństwem, a raczej, nie wahajmy się nazywać rzeczy po imieniu: walka sprawy Bożej z wypowiadającym Bogu bunt i wywierającym na to, co się dzisiaj tu na ziemi dzieje wpływ przerażający, Szatanem.

Trzeba ratować chrześcijaństwo, ratować je zarówno w Polsce, jak w świecie. I trzeba pamiętać, że wielu ludzi, którzy mimowoli, a może i nie mimowoli służą Szatanowi, jest i po tej stronie barykady - po stronie, która się totalizmom i dyktaturze proletariatu przeciwstawia. Aby w tej walce zwyciężyć, to nie dość jest mieć pieniądze, karabiny, samoloty, okręty, fabryki, bomby atomowe. Aby w tej walce zwyciężyć, trzeba mieć - moc ducha! Polska jest dziś jedna z najpotężniejszych w świecie twierdz ducha, jednym z najmocniejszych bastionów broniącego się przed naporem sił Antychrystowych chrześcijaństwa. A zarazem jedną z najżywoźniejszych oaz starej, prawdziwej, cywilizowanej, przez Antychrysta skazanej na zagładę, chrześcijańskiej Europy...

Bądźmy, my tu na emigracji, wolnym, nie zakneblowanym głosem tej chrześcijańskiej Polski, tej Polski, która chce pozostać sobą, chce pozostać wierna tradycjom Lignicy, Warny, Chocimia i Wiednia, tradycjom Piotra Skargi i księdza Kordeckiego, Jadwigi i św. Kazimierza, Oleśnickiego i Hozjusza... Żółkiewskiego i Traugutta; tej Polski, która skupia się u stóp Jasnej Góry i Ostrej Bramy, i która .. w dniu 8 września 1946 r. zgromadziła się na Jasnej Górze pielgrzymką dla złożenia narodowych ślubowań, w której wzięło udział blisko półtora miliona Polaków i Polek.

Skoro zaś chcemy być częścią i wyrazem tej chrześcijańskiej, katolickiej Polski, to musimy być chrześcijanami i katolikami - sami. Musimy być emigracją na wskroś katolicką. Czy nią jednakże jesteśmy ?

= + + =

Kazimierz Wierzyński.

- Stręfa, o człowieku: -

W ciemnej, bezbożnej puszczy narodów i świata,
Gdzieśmy stracili głos nasz, sumienie człowieka,
Nikt nam dróg nie objawi i nic nas nie zbrata
I z wszystkich złych przeznaczeń najgorsze nas czeka;

Pomyleni szukamy - ach, jakże napróżno -
Gusła, co świat czaruje a ludzi nie zmienia,
Zamiast ostatnią zmówić modlitwę podrózną:
Boże, pozwól nam wrócić do twego stworenia!

+ S + Z + O + W + O + B + O + Z + E +

Z Ewangelii św. na III. niedzielę po Świątkach. - Łuk. 15.

Onego czasu przybliżali się do JEZUSA celnicy i grzesznicy, aby Go słu-
chać. A faryzeusze i doktorowie szemrali mówiąc: iż ten przyjmuje grze-
szników i jada z nimi. I rzekł do nich to podobieństwo, mówiąc: Czy któ-
ry z was, mając sto owiec, jeśli jedną z nich straci, nie zostawia dzie-
więćdziesięciu i dziewięciu na puszczy, a nie idzie za tą, która zginę-
ła, aż ją odnajdzie? A gdy ją znajdzie, kładzie na ramię swoje z radoś-
cią, a wróciwszy do domu, zwołuje przyjaciół i sąsiadów, mówiąc im: raduj-
cie się ze mną, że znalazłem owcę moją, która była zginęła. Powiadam wam,
że tak będzie w niebie radość nad jednym grzesznikiem pokutę czyniącym,
niż nad dziewięćdziesięciu i dziewięciu sprawiedliwymi, którzy nie po-
trzebują pokuty. ...

wiemy doskonale z kart Ewangelii św., że pyszni i obłudni faryzeusze,
zazdrośni o swoją władzę i wpływ, jaki mieli na lud żydowski, nienawidzili
Chrystusa Pana całym swym przewrotnym sercem. Posługując się przebiegłością
instrygą i fałszem, nieraz nastawiali na Jego życie. Zięjąc nienawiścią, sta-
wali niejednokrotnie przed Zbawcą i czynili mu różne zarzuty; m. i. także i
ten, że przebywa i obraca się w towarzystwie dla siebie nieodpowiednim. Na
powyższy zarzut odpowiada Jezus w dzisiejszej Ewangelii św. piękną przypo-
wieścią o zbłąkanej owieczce, gdzie przy pomocy porównań i analogii wykazu-
je, jaką wartość nieocenioną ma dla Niego i dla nieba dusza każdego nawró-
conego grzesznika. Innym razem na ten sam zarzut odpowiada nasz Boski Mistrz
jeszcze jaśniej i prościej: "Nie potrzebują zdrowi lekarza" - mówi - "ale ci,
którzy się źle mają. Nie przyszedłem wzywać spra-
wiedliwych, ale grzesznych do pokuty". (Łuk. V. 31, 32)

Ta to odpowiedź Chrystusa winna napawać nas wszystkimi prawdziwą ra-
dością. Ona bowiem zapewnia wszystkim pokutującym przebaczenie, miłość Bożą
i zbawienie. Ta odpowiedź była, jest i będzie aktualna aż do skończenia świa-
ta, t. zn., dopóki Chrystus Pan będzie przebywał wśród nas; dopóki Jego żywe
Boskie Serce będzie tętnić miłością i przebaczeniem w białej Hostii, w ta-
bernaculum ołtarza. On ukryty w okruszynie chleba wciąż na nas czeka...
Jak niegdyś do Piotra Apostoła, tak teraz do każdego z nas zwraca się i py-
ta: "Kochasz ty mnie?" - Św. Piotr odpowiedział na to pytanie nie tylko słó-
wem, ale też krwią i ofiarą z życia. My dzisiaj już nie potrzebujemy naszej
miłości do Chrystusa pieczętować krwią. Niemniej jednak ta miłość wymaga
od nas poświęcenia, wysiłku i ofiary - ustawicznej, bezlitosnej walki każde-
go dnia ze sobą, z różnymi pokusami, przesadami, nałogami i roztrzęsionymi
nerwami naszymi. Owoce zaś tej walki będą tym większe i piękniejsze, im czę-
ściej będziemy zwracać się o pomoc i o siłkę do Jezusa w Najświętszym Sa-
kramencie. On bowiem jest chlebem mocnych, chlebem żywota. Sam mówi o So-
bie: "Ciało Moje prawdziwie jest pokarmem, a Krew Moja prawdziwie jest na-
pijem".

Zaprańnijmy przeto jak najrychlej tego pokarmu. Zaprośnijmy Więźnia Mi-
łości do serc naszych. Idźmy z Nim do naszych fabryk, do biur i innych war-
sztatów pracy. Ponieśmy Go też do smutnych, do chorych i serc Boga pozbawie-
nych. A m e n .

X. Czesław Chmielewski.

w służbie miłosierdzia. CARITAS; katolicka organizacja niesienia pomocy, wspo-
mogła w Polsce w ub. roku 850 tys. osób, działając z trzech tysięcy ośrodków.
Dyrektorem jest sufragan tarnowski, ks. Bisk. K. Pękala. Instytucja ta posiada
swoją specjalną centralę krajową w Gdyni, gdzie dysponuje biurem rozdziel-
czym i magazynami dla odbioru przesyłek zagranicznych. Paczki, przesyłane
pod adresem CARITAS, bez wyraźnego przeznaczenia, rozdziela się między wszy-
stkie diecezje według klucza, ustalonego przez Episkopat, zależnie od stop-
nia zniszczenia kraju - natomiast przesyłki, co do których zastrzeżono spe-
cjalne miejsce przeznaczenia, np. "Zamojszczyzna", "Kielecczyzna" itp., prze-
kazuje się natychmiast do oddziałów Caritasu we wskazanych terenach.
Krajowa centrala CARITAS w Krakowie otworzyła w dniu 1 bm. nowy zakład leczeni-
czo-wychowawczy dla dzieci-kalek w Świebodzinie pod Poznaniem. W zakładzie
tym przebywać i leczyć się będzie około 500 dzieci pod kierownictwem dr.
Dega z kliniki ortopedycznej w Poznaniu. Poza leczeniem dzieci będą pobie-
rać tamże naukę w zakresie 8 klas szkoły powszechnej.

Trud duszpasterzowania na ziemiach odzyskanych podkreślił ks. bisk. Kominek,
administrator diecezji w Opolu, kiedy zapytany czego mu najbardziej potrze-
ba, odpowiedział: - 30 motocykli i stu rowerów! - Okazuje się bowiem, iż wo-
bec braku koni i fatalnego stanu dróg, księża którzy obsługują dwie, a nawet
trzy parafie, jeżdżą na rowerach do kościołów, szkół, sierocińców i szpitali.
Mieszkają zaś często, wobec braku budynków parafialnych, w jednej izbie, któ-
ra równocześnie jest kancelarią parafialną, sypialnią, kuchnią i pracownią.

Kościół powstaje z gruzów. Do stanu używalności doprowadzono w Warszawie
25 zniszczonych przez wojnę kościołów. Jeden kościół jest zupełnie odbudo-
wany, parę zostało nienaruszonych zupełnie, jak np. kościół Wizytek.

Angielski kardynał, Ks. Arcybiskup B. Griffin w Polsce. Nazwisko tego dostoj-
nika Kościoła, głowy episkopatu Anglii i Walii, głośne jest w całym świecie,
nie obce ono też jest w Polsce. Kardynał Griffin należy do wypróbowanych
przyjaciół Polski. Z ust jego wyszły znane słowa: "Mój dostojny poprzednik,
Kard. Hinsley, utrzymywał zawsze, że powstanie Polski będzie przerwaniem hono-
ru W. Brytanii". Rozwiązanie sprawy Polski uważał za "kwestię zasady i jakie-
kolwiek nastąpi jej rozwiązanie, winna ona być zgodna z zasadami sprawiedli-
wości i miłości".

Katolicy brytyjscy ustosunkowali się wyraźnie negatywnie do nowej pro-war-
szawskiej polityki ministra Bevin'a. Cały szereg ang. działaczy odwiedził
ostatnio Polskę i to bezpośrednie zetknięcie się z "nową rzeczywistością"
polską utwierdziło ich jeszcze bardziej w przekonaniu, że niemożliwym jest
pogodzenie ideałów Kościoła z doktryną PPR i że Kościół znajduje potężne
dla siebie oparcie w milionowych rzeszach ludu polskiego. Rozmowy z wybit-
nymi przedstawicielami obozu katolików brytyjskich streścić można w nastę-
pujących wypowiedziach: - Wypowiedzenie Konkordatu przez reżim niesłycha-
nie wzmocniło pozycję Kościoła w Polsce. Odpadły wszelkie wątpliwości, dot.
stosunku do władz. Kard. Prymas objął naczelne rządy dusz bez jakiegokolwiek
kontaktu z nacz. władzami państwa. Listy pasterskie są odczytywane z ambon
publicznie, niezależnie od konfiskowania ich w całości lub częściowo przez
cenzurę. Kościół nie uznaje nowych ślubów cywilnych i wyciąga wszelkie kon-
sekwencje w stosunku do winnych bigamii, chociażby rozwody przeszły przez
wszystkie instancje. Front ideologiczny Kościoła wobec rządzącego PPR i je-
go satelitów jest nadal rygorystyczny, zaś hejność społeczeństwa na rzecz
Kościoła jest tak olbrzymia, że nie potrzebuje on się obawiać wywłaszczenia.
Nigdy życie religijne w Polsce nie było tak intensywne, jak obecnie. /IC/

Katolickie kraje europejskie w walce z komunizmem.

Albania. Trybunał wojskowy w Tiranie skazał na 2 do 20 lat więzienia grupę księży katolickich za "działanie na rzecz obcego państwa". Trybunał przytem stwierdził, że tym państwem obcym jest watykan.

Holandia. Radio moskiewskie wystąpiło z ostrym atakiem, skierowanym przeciwko biskupom holenderskim, za ogłoszenie listu pasterskiego, w którym episkopat tego kraju zwraca uwagę katolików na niebezpieczeństwo wynikające z rozpowszechniania w Europie komunizmu. Radio moskiewskie nazywa to wystąpienie "antydemokratycznym i reakcyjnym".

Jugosławia. Na zebraniu protestacyjnym w Anglii przeciw wyrokowi na arcybiskupa Stepinaca, kard. Griffin wymienił następujące szczegóły dot. losów księży katolickich w Jugosławii: w 1939r. było w Jugosławii 1.916 księży świeckich, obecnie liczba ich nie dosiiega - 400; na śmierć bez sądu skazano 186, wyrok śmierci po rozprawie otrzymało 32 księży; 85 skazano na więzienie, 409 wygnano z kraju, a 800 znikło bez śladu.

W związku z powyższymi szczegółami, świadczącymi o prześladowaniu kościoła kat. w Jugosławii warto przytoczyć za Inter-Catholic Press Agency, iż adwocaci, którzy przeprowadzali obronę Arcybiskp. Stepinacą podczas osławionego procesu w Zagrzebiu w jesieni ub.r., zostali osadzeni w więzieniu, w którym niektórzy z nich dotąd przebywają. Jeden z adwokatów, 77-letni dr. S. Jedlowski, został pozbawiony prawa praktyki, innym pomniejszonym obrońcom udało się zbiec z więzienia i przedostać do Italii.

Niemcy. Rosyjski cenzor radiowy wstrzymał zamierzone nadawanie trzech pogadełek religijnych: jednej katolickiej i dwóch protestanckich z rozgłośni radiowej w Poczdamie.

Równocześnie zaś do szkół powszechnych w Bawarii (zona państw zach.) powróciły krucyfiksy, gdyż rząd tego kraju niem. postanowił osobną uchwałą przywrócić znów znak chrześcijaństwa, usunięty ze szkół przez rządy hitlerowskie.

Węgry. Zamach stanu, przeprowadzony w Budapeszcie przez miejscową partię komunistyczną z inicjatywy sow. generała Swiridowa, przewodn. między-alianckiej komisji kontrolnej, odbił się żywym echem w prasie amerykańskiej. Niemal wszystkie dzienniki oceniają komunistyczny zamach stanu jako jedno z najważniejszych wydarzeń europejskich od chwili zakończenia wojny. Porównuje się nawet zamach węgierski co do jego doniosłości z "anszlusem" niem.-austriackim w r. 1938 i twierdzi, że wydarzenie to zaważyć może znowu na sytuacji międzynarodowej. Prasa wyraża nadzieję, że następstwem zamachu będzie stanowcza interwencja Departamentu Stanu. /IC/

Obecnie już daje się odczuwać w życiu publicznym węgierskim znamienne skutki wpływów komunistycznych. Oto prasa komunistyczna na Węgrzech domaga się usunięcia pomników i figur, które mają związek z Kościołem Katolickim i kulturą chrześcijańską. Żądania swoje posuwa nawet tak daleko, iż wzywa do usunięcia nazw ulic i placów, nazwanych imionami świętych, biskupów i działaczy katol. Niedawno został niszczonego pomnik biskupa Prchaszki, wybitnego pisarza i reformatora społecznego, na jednym z głównych placów w Budapeszcie. Kat. ludność węgierska zareagowała spontanicznie na wiadomość o tym barbarzyństwie i przybywając tłumnie na plac Karoly'ego, obsypała szczątki pomnika kwiatami.

Włochy. Około 1900 kościołów i około 700 religijnych budowli odnowiono i odbudowano w Italii od końca wojny. Państwo postanowiło przywrócić kościołom zabranych w czasie wojny ponad 13 tys. dzwonów, których odlanie w 26 odlewniach trwać będzie 4 lata.

Gustaw Morcinek.

Pokrzywdzone serce.

=====
=====
=====
=====
=====

Janek ujął klamkę w obie piąstki i zważył. Gdy się drzwi nieco odchyliły, podważył je ramieniem, oparł nogę o futrynę i rozwarł narozcież. Wtedy słońko boże chlusnęło pozłocistą ulwą w mroczną sionkę.

Chłopiec krzyknął radośnie i wybiegł na próg. Drobne serduszko zatrzepotało w nim z niewypowiedzianego wesela. W szarych jego ślepiątkach zamigotały drobne, drobniuchne skierki. Olśniony przepychem wiośnianego słońka zasłonił oczy dłonią. Chwilkę stał tak, zapatrzony w purpurową przeźroczeń przeszwietych palców, trzymany przed oczyma. A gdy oczy odsłonił, zadziwił się niepomiernie. Jak daleko okiem sięgnąć, wszędy było tyle słońka, że aż dziw. A niebo było takie modrzusienkie, jak jeszcze nigdy, i takie czyste, że się ani wierzyć nie chciało. Jakgdyby je aniołkowie rosa obmyli.. Jedna tylko chmureczka, taka bielusienka, jak nie wiem co, skądś ku słońcu leciała i czegoś bardzo się spieszyła, a im bliżej słońka dobiegała, tem mniejszą się stawała.

Janek śledził przez chwilę jej ucieczkę, potem klasnął w dłonie i pogonił oczyma na dalekie pola, tonące w niezmierzonej ciszy. A cisza to była wielka, pachnąca, święteczna. Czasem wybiegało z niej dalekie poszczekiwanie proboszczowego Kudłocza, lub też słodkie, przeciągłe gędziczenie szpaków w kadłubku. W pewnej chwili przyleciała skądś gromada wróbli, opadła z szumem na podwórko i jąła czynić taki hałas i takie wydziwianie, że aż na dziwy. Wnet też przybiegł kogut z poza stodoły, ciekawy, co się stało. Gdy zobaczył telkowne zbiegowisko, przystanął cburzony, nasroczył się, grzebnął paluchami raz i drugi po ziemi, potem załopotał skrzydłami, wyciągnął długą szyję, przymknął oczy i krzyknął na nich groźnie:

- Wy złodziejeee!... - Przerażone wróbliska zerwały się z podwórka, uczyniły szum wielki rozdygotanymi skrzydełkami i, lamentując srodze, uciekły na paździorową gruszę.

Chłopiec przypatrywał się wszystkiemu. To też z wielkiego ukontentowania aż dłonie zacierał.

- Aha - mrucał do siebie - kokot se prawil, że te przemierzłe wróbliska musi wygnąć, bo mu zawsze cwies jego kurom kradną, a teraz robią tu taki wrzask, jakby nie wiedziały, że dzisiaj jest niedziela...

Tu się czegoś zamyślił. Chwilkę ważył coś w swej płowej głowinie, potem się poskrobał raz i drugi, bo tak mocno myślał, a wkońcu zawołał w mroczną sionkę: - Mamulko, czy to dzisiaj niedziela? -

- Co mówisz, chroboczku? - doleciał go głos matki z głębi izby.

- Czy to dzisiaj niedziela, bo tak pięknie słońeczko świeci - powtórzył Janek.

- Ale katarć też tam niedziela, rybeczko - odparła - dzisiaj jest wielki Piątek. No, pójdź już, Janeczku, pójdź, trzeba ci się zbierać. Pójdziemy do kościoła Jezuska pocałować!..

- Mój Boże! Jezuska pocałować!.. - krzyknął Janek uradowany. Zerwał się z progu i wpadł do izby. Spostrzegł, że matka już była ubrana do kościoła.

Jeszcze sobie zrobi żurek na głowie z jedwabnej chustki i już gotowa.

- Kierogo, mamulko, kierogo Jezuska, czy tego na krzyżu, czy tego z barankiem? - dopytywał synek.

- Ani tego, ani tamtego. Pójdziemy pocałować Jezuska w Bożym grobie. No, ubieraj się!..

Janek znał Jezuska tego na krzyżu, co w kościele na ścianie wisiał, i tego Jezuska z barankiem, co go widział u proboszcza na komedzie. Ale o Jezusku w Bożym grobie, jak żyw, jeszcze nigdy nie słyszał. Uradowany, że zobaczy nowego Jezuska, podskoczył wesoło i jał się zwać ubierać. Nie minął ani jeden Ojczenaszek, a już był gotów. Matka zawiązała mu jeszcze na szyi kracista chustkę, potem go poczesiała, włożyła mu na głowę kapelusz z kogucim piórkami, i poszli. Matka zanknęła izbę, klucz schowała do szpary w podłodze, ujęła Janka za rękę i tak we dwójkę poszli miedzą do kościoła.

Po drodze puczyła go jeszcze, co ma czynić w kościele. A więc trzymać się jej za suknię, by się, broń Boże, gdzie nie zawieruszył; nie powinien się oglądać, bo to nieładnie, potem uklęknie obok Jezuska i zmówi pacierz, a potem jeszcze Jezuska ucałuje i położy dwa grosze na tacy i to wszystko.

W kościele zastali już sporo ludzi. Matka przeciskała się z trudem ku głównemu ołtarzowi, gdzie był Boży grób. Janek, panny nauk matki, trzymał się jej mocno za suknię. Ponieważ zabierała go rzadko z sobą do kościoła, więc zawsze czuł się w nim nieśmielony. Zwykle wodził zdziwionym wzrokiem dookoła, nie mogąc się napatrzeć tylu nagromadzonym cudownościom. Wyobrażał sobie, że tak pięknie, jak w kościele, to chyba nigdzie na świecie nie będzie, ba, kto wie, czy i w niebie będzie też tak ślicznie. A gdy organy zagrały, to już zapomniał o całutkim świecie. Nawet o swych królikach, które miał w komórce. Słuchał wtedy i słuchał z takim zachwytem, że nawet nie odważał się głośno oddychać, by nie nie uronić z cnych słodkich, organowych dźwięków. Drobne jego serduszek ogarniało wtedy takie nieopisane uradowanie i dziwna szczęśliwość, i tak mu się w nim słodko czyniło, że pragnąłby tu po wszystkie czasy pozostać i słuchać i patrzeć aż do niepamięci.

Jego słoneczna szczęśliwość metniała na maleńką chwilę tylko wtenczas gdy oczy jego spotkały się z boczny ołtarzem. W zimnym mroku jaśniała tam duża postać Ukrzyżowanego z broczącą raną na piersiach. Jej widok napelniał go wtedy ogromnym żalem, gdyż wyobrażał sobie, jak to strasznie musi Jezuska boleć. Przecież on dobrze wie! Oto już dawno temu rozdarł sobie nogę na gwoździu, a to go wtedy tak bardzo bolało, że aż strach. A krew mu wtedy z rany takimi dużymi kroplami kapiała i kapiała, a on bardzo płakał.. A może Jezuska to jeszcze bardziej boli niż jego. Na pewno.. Bo mamulka wtenczas przewiazali mu rozdartą nogę dużą chustką, a przedtem jeszcze mu to podmuchi i maścią posmarowali, a to jeszcze potem długo bolało.. A Jezuskowi nikt tego jeszcze nie uczynił, chociaż już temu dawno, gdy go po raz pierwszy widział takiego umęczonego. Żal mu więc było bardzo i przykre, że nikt go niema, ktoby Jezuska zdjął z ołtarza, jego ranę w bok i na jego głowiczce świętej i na rękach i na nogach treszynkę podmuchał, potem maścią posmarował i chustką przewiązał, a potem po twarzy pogłaskał, jak to zawsze jemu mamulka robią, i tak mu powiedziały:

- No, być już cichutko, chroboczku malučki, no, no, cichutko już, cicho, nie płacz, to ci się zaś zgoi i będzie wszystko dobrze, uwidzisz!..

I gdy dzisiaj wszedł do kościoła, znów został urzeczony jego pięknnością.

Lecz szybko przypomniał sobie Jezuska na krzyżu. Niespokojnym wzrękiem po-
leciał ku bocznemu ołtarzowi.

Odetchnął z ulgą, gdy zamiast spodziewanego Ukrzyżowanego ujrzał duży
obraz w złotych ramach. Jął teraz ważyć w główce z niepewną radością, co
się też z nim stało.

- Z pewnością ktoś się nad nim ulitował - myślał, - i wziął go do domu
i do łóżka położył i pierzyną nakrył i te bolawe miejsca szmatką przewią-
zał, żeby mu się to zagaiło. No, to dobrze..

Matka pociągnęła go za rączkę i poprowadziła pod główny ołtarz. Tu klę-
kła nabożnie, a on obok niej. Przed nim klęczała jakaś stara babka. Janek prze-
żegnał się i jął odmawiać z przejęciem swój pacierz. Gdy doszedł do słów:
"Chleba naszego powszedniego..", babka podniosła się z klęczek i zmęczonym
krokiem odeszła.

Janek zmartwiał!

Przed nim na posadzce leżał rozciągnięty Chrystus na krzyżu, ten sam, co
go kiedyś widział w bocznym ołtarzu. A z boku jego sączyły się duże, skrzep-
łe, krwawe krople!..

Jankowe serce ścisnęło się boleśnie i jakby zamarło w tym okamgnieniu,
a w rozszerzonych jego źrenicach zaisniły dwie duże łzy. Przytulił się lęk-
liwie do matki i szepnął strwożonym głosem:

- Mamulko, parcie jeny, mój Boże, kany, parcie!.. To go musi okropnie boleć..
i drżącym paluszkami wskazywał matce na rozdarty bok Jezusowy.

- Cicho, Janeczku - szepnęła matka - porzykej se pięknie, a potem pocałuj
Jezuska, to go nie będzie bolało.-

Dusiły go łzy, napływające gdziesik ze samego dna serca, ,,tak mu strasz-
nie było żal Jezuska, tak mu go strasznie było żal.. A gdy się nachylił nad
krzyżem, serduszek jego mu tak mocno kołatać w piersi, kieby to bojaźliwe
ptaszę, co w ślepej rozpaczy skrzydełkami bije i trzepocze i nie może nikaj
ulecieć. Drżącymi ustami wyczuł chropowate zimno Chrystusowej rany.. Przytu-
lić się pragnął do jego umęczonego a zziębniętego ciała, ogrzać je pragnął
cieplem najserdeczniejszej krwi swojej, do jego najświętszej główki przy-
wrzeć ustami, ożywić, rany zagaić i uradowaniem wicśnianego słońca nasycić..

Schylony nad nim nisko, szeptał mu do ucha z tkliwością: - PoczkaJ, Je-
zusu roztonajmilejszy, poczkeJ, je tu jeszcze przyjdę ku tobie.. To potem
nie będzie już cie więcej boleć, ni.. PoczkeJ, je tu jeszcze przyjdę..

Gdy powrócili do domu, pobiegł do komórki, długo coś w niej szukał, prze-
wracał, potem wsunął małe drewniane pudełeczko z maścią do kieszeni, wymknął
się chyłkiem na dziedzińce i pognął co sił naprzeciąj do kościoła. W kościele
zastał niewielu ludzi, kilka babek mamrotało półgłosem swoje przydługie pa-
cierze, a stary Strządała siedział pod amboną na stopniach i w nabożnym sku-
pieniu przebierał paciorki różańca. Bił się przytem co chwila w piersi i
mocno ruszał wargami.

Zaraz ode drzwi uderzyła Jankowe oczy jasna postać Chrystusa, bielejąca
na ciemnej podłodze. Zbliżył się na palcach ku niemu, ukląkł i wyjął z kie-
szeni pudełeczko z maścią. Popatrzył się w przynknięte oczy Jezusowe, po tym
nabrał na paluszek maści i, podmuchawszy kolejno każdą jego ranę, jął je de-
likatnie nacierać, a czynił to ostrożnie, podobnie, jak kiedyś matka jemu

samemu to uczyniła, uważając, by brnąć Boże, Jezuskowych ran nie urazić. I co chwilę zwracała oczy na umęczoną jego twarz, pogłaskała ją z tklivością i szeptała:

... - Chudziatko ty moje, jak też to musi strasznie boleć!.. No, nie bój się, Jezusku, ja cię nie urażę, chroboczku ty mój małycki. Widzisz, teraz ci się już to zżyci i już cie nie będzie boleć.. Ani kapeczki cie nie będzie boleć.. Uwidzisz..

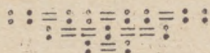
W tej chwili ukląkł obok niego stary Strzadała, zrobił wielki krzyż na piersiach, westchnął głęboko a ciężko, i jął półgłosem odmawiać jakąś modlitwę. Kiwał przytem głową i bił się z takim przejęciem w piersi, że aż w kościele dudniało.

Janek tymczasem wyjął z kieszeni chusteczkę i zaczął ją składać na posadzce. Zamierzał nią przewiązać rozdarty bok Jezuskowy. Stary Strzadała zaś, ukończywszy pacierze, wsparł się ciężko na posadzce i począł całować święte rany.

Nagle podniósł się gwałtownie, otarł szybko usta, splunął i popatrzył podejrzliwie na Janka. A spostrzegłszy obok niego pudełeczko z maścią, błysnął złymi oczyma i grzmotnął w jego pochylone plecy.

- Ty rrraku zatracny - zasyczał oburzony, - to ty taki!.. To ty taką paskudę będziesz ludziom robić w kościele!.. Te ty się nie boisz, że cie Bóg skorze!.. - I tak rzucając złymi słowy, kieby kamieniami, szturkał pięścią oniemiałego z przerażenia Janka, po tym parwał go mocno za kołnierz, podniósł i powłócił przez kruchtę na dziedziniec. Sapał przytem i męł w ustach jakieś zduszone wyzwiska, pełne złości i oburzenia. Przed drzwiami pchnął go mocno. Janek zateoczył się i upadł na trawę. Potem rzuciwszy jeszcze ciężkie słowo, splunął ze złości i zawrócił statecznie do kościoła.

Janek zaś długo jeszcze leżał na ziemi, a jego drobnym ciałkiem wstrząsał głęboki, rzewny płacz, płacz tak bardzo pokrzywdzonego serca...

WIEDZA O POLSCE.

=====

Dane statystyczne odnośnie szkolnictwa. W szkołach powszechnych całej Polski jest 3 miliony uczniów. Uczniów w szkołach średnich ogólnokształcących jest 200.000; liczba uczniów w szkolnictwie zawodowym, organizowanym w ramach różnych ministerstw przekracza 300.000, powinna ona w najbliższym czasie podnieść się do 660.000.- Dla tych mniej więcej 3.500.000 uczniów szkół powszechnych i średnich wszystkich typów czynnych obecnie, potrzeba - licząc choćby po 4 książki szkolne na jednego ucznia - około 14 milionów książek szkolnych rocznie!

Poza szkoleniem zawodowym pozostaje przeszło 100.000 młodzieży w wieku od 14 do 18 lat.

Liczba dzieci do lat 14, będących wciąż jeszcze bez szkoły powszechnej, nie jest dotąd ustalona, określa się ją na 700.000.- Do uczących się docho-
dzą rzesze dorosłych, kształcące się na wszelkiego rodzaju kursach semestralnych w zakresie szkoły powszechnej, średniej ogólnokształcącej i zawodowej. W Polsce jest prawie 9 tys. bibliotek szkolnych i powsz., posiadających razem 3.000.700 tomów, tak, iż po odliczeniu podręczników wypadnie jedna książka na 11 mieszkańców w całej Polsce. ...

wiadomości polskie z terenu szwedzkiego.

=====
=====

Polskie Boże Ciało w Sztokholmie. W czwartek, dn. 5 bm., jako w uroczystość Bożego Ciała odbyło się w kaplicy przy ul. Bergsgatan 11 w Sztokholmie solenne nabożeństwo, odprawione przez ks. Burczyka. Chór polski śpiewał pieśni do Serca Jezusowego oraz "My chcemy Boga". W uroczystej procesji z Przenajświętszym Sakramentem prowadzili ksiądz b. minister H. Sokolnicki i płk. Brzeskwiński z świecami w rękach; odświętnie ubrane dzieci sypały kwiaty.

W sprawie zmiany miejsca pobytu na terenie Szwecji: Rada Uchodźstwa Pol. w Szwecji, powołując się na swój poprzedni komunikat ("Wiadomości Polskie" nr. 14) w sprawie opuszczania miejsca pobytu uchodźców, donosi - że uchodźcy przed zmianą okręgu, w którym wolno im przebywać winni uzyskać na to wpierw zezwolenie z Komisji dla Spraw Cudzoziemców (Utlänningskommission). Podańca o zmianę okręgu należy składać u miejscowych władz policyjnych. Rada zaznacza, że przekroczenia tego zarządzenia nie będą więcej tolerowane i że osoby nie stosujące się do niego będą pociągane do odpowiedzialności i zmuszane do powrotu do wyznaczonego okręgu zamieszkania.

Biblioteka polska w Lund. Przypominamy wszystkim rodakom w Lund, iż w piątki każdego tygodnia między godz. 19-20,30 wypożyczają się książki polskie w pryw. mieszkaniu przy ul. Kiliansgatan 11 (dawn. "Duńska Szkoła"). Termin wypożyczenia: jeden tydzień, za opłatą 0,20 Kor. na zakup nowych tomów. Ze względu na bardzo szczupłą objętość księgozbioru wypożyczania na prowincję dokonuje się tylko w ograniczonym zakresie.

Walne Zebranie Związku b. Więźn. Polit. w Szwecji odbędzie się w Sztokholmie w dniach 28 i 29 bm. - Na porządku obrad znajdują się: Sprawozdanie ustępujących władz Związku, zmiany statutowe (przystąpienie Związku do Rady Uchodźstwa Polskiego), wybór nowych władz Związku i wolne głosy. Przybywający na Zjazd winni zgłosić się w Sekretariacie Związku, Stockholm, Jungfrugatan 30 II.

Polacy w Sztokholmie zbierają według imiennej listy, wyłączonej w lokalu Komitetu Polskiego, Jungfrugatan 30, u p. Konsula Stefaniaka dary i składki miesięczne na rzecz "Pomocy Dziecku Polskiemu" i nadesłali do redakcji "ZNAKU" w maju br. sumę Kor. 159,86.-

Tego rodzaju zbiórka choćby minimalnych składek, ale stosowana stale i przez wszystkie skupienia polskie na terenie Szwecji dać może najlepsze wyniki i pozwoli spełnić nasz najważniejszy obowiązek w tej chwili wobec dzieci Narodu, pozostających w coraz większej nędzy.

Nabożeństwo żałobne za spokój duszy śp. Prezydenta R.P. Władysława Raczkiewicza odbędzie się w Sztokholmie w dniu 13 lub 14 bm.

Rada Uchodźstwa Polskiego wystosowała do Prezydenta R.P. Augusta Zaleskiego telegram następującej treści: "W chwili objęcia steru nawy państwowej Rada Uchodźstwa Polskiego w Szwecji składa Panu Prezydentowi w imieniu uchodźstwa polskiego w Szwecji wyrazy czci i hołdu oraz zapewnienie wytrwania w pracy nad odzyskaniem wolności i niepodległości Ojczyzny."

Od redakcji: Ze względu na to, że otrzymaliśmy wiadomość o śmierci śp. Prezydenta R.P. Wł. Raczkiewicza w ostatniej chwili przed złożeniem bieżącego numeru "ZNAKU", włączamy do każdego egzemplarza stronicę nienuumerowaną z krótkim streszczeniem jego życiorysu.

"Gdzie wnętrzości miłosierdzia zamknięte są na ubogich prośby i ich potrzeby - tam miłość Boska być pomieszczona nie może." Karpowicz.

W Turnieju na rzecz Pomocy Dziecku Polskiemu w Kraju w redakcji "ZNAKU" wpłacili pp.:

Nazwisko wpłacającego:	k w o t a:	Nazwisko wzywanego:
Polacy w Stockholmie	Kor.159,86	
Inż.K.Mersan	" 10,00	
Bucki Stanisław	" 5,00	
Łyszewska Leokadia	" 4,00	(z tego 2 Kor.na Powodzian)

Suma ogólnie wpłaconych w redakcji "ZNAKU" kwot (na 2-gi transport) wynosi Kor.1.044,26

Sprostowanie. W poprzednim numerze "Znaku", w dziale Turnieju na rzecz Pomocy Dziecku Polskiemu - zakradł się błąd liczbowy (drukarski, nie książkowy!) Mianowicie Polacy w Örebro wpłacili Kor.30,-, a nie - jak mylnie podano - 330 Kor., co niniejszym prostujemy.

P o s z u k i w a n i a . Rodziny proszą o podanie wiadomości, względnie jakichkolwiek informacji za pośrednictwem redakcji naszej o następujących osobach:

- Matuszak Narcyz, syn Bronisława i Pelagii, urodz.3.IX.1924r. w Bydgoszczy; był w męskim obozie Ravensbrück na bloku Re 1, pod nr.8760.
- Gruszczyńska Anna, córka Stanisława i Janiny, urodz.8.VII.1922; w r.1944 była w obozie Ravensbrück.
- Wiercińska Jadwiga, urodz.1.VIII.1923 w Wsłominie.

Książki do nabycia.

- O Naśladowaniu Chrystusa - Tomasz à Kempis, str.758 w opr., cena Kor.5,-
- My Nowe Pokolenie - Jędrzeja Giertycha, " 188 nieopr., " " 5,-
- Polityka Polska - Jędrzeja Giertycha " 453 " " " 14,-

Czytaj i popieraj dobrą prasę polską !

"ZNAK" zapewni czytelnikom

miłą i pożyteczną lekturę podczas urlopu letniego.

Warunki PRENUMERATY "ZNAKU": Opłata miesięczna za dwutygodnik "ZNAK" wynosi 1 Kor.- Abonament w Danii, Norwegii i w innych krajach wynosi 5 międzynarodowych kuponów pocztowych.

Wydawca: Friherrinnan Józefa Armfelt
Adres redakcji i administracji: Lund, Kiliansgatan 9.

Prezydent Rzeczypospolitej - Władysław Raczkiewicz

zmarł opatrzony św. Sakramentami w dniu 6 czerwca 1947 r. wieczorem w miejscowości Ruthin w północnej Walii.

Stan zdrowia Prezydenta Raczkiewicza budził już od szeregu miesięcy poważny niepokój. Od wielu lat cierpiał on na leukomię. W ciągu ubiegłej zimy przewlekły bronchit, a następnie zapalenie płuc ostatecznie wyczerpały jego organizm. -

+ + +

Władysław Raczkiewicz urodził się w 1885 r. na Kaukazie. wnuk powstańca, wyniósł z domu rodzinnej tradycję walki o niepodległość. W czasie studiów swoich brał udział w tajnych organizacjach niepodległościowych. Studia prawnicze ukończył w Dorpacie w Estonii; był adwokatem w Mińskim Litewskim. "Cierniowa jest korona na orle polskim" - powiedział wówczas na jednym z posiedzeń polskich.

W 1917 r. uczestniczył w tworzeniu odrębnych jednostek Wojska Polskiego w Rosji (I. Korpus w. P. gen. Dowbór-Muśnickiego). Później stał na czele Zarządu Tymczasowego Ziemi Wschodnich. - w latach od 1921-35 zajmuje szereg wysokich stanowisk w życiu publicznym: jest czterokrotnie ministrem Spraw Wewnętrznych - w gabinetach W. Witosza, A. Skrzyńskiego i M. Kościłkowskiego. Zajmuje kolejne stanowiska wojewody nowogrodzkiego, wileńskiego, krakowskiego i pomorskiego; jest marszałkiem senatu w latach 1930-35. Ponadto dużo czasu poświęca pracy społecznej, w szczególności Światowemu Zw. Polaków zagranicą, którego jest Prezesem. -

We wrześniu 1939 r. objął po Ignacym Mościckim urząd Prezydenta Rzeczypospolitej, stwarzając w ten sposób ciągłość konstytucyjną legalnej reprezentacji Państwa Polskiego. Wtedy to celem zdemokratyzowania naczelnych władz państwowych, Prezydent Raczkiewicz ograniczył dobrowolnie swe samoistne i rozległe uprawnienia konstytucyjne, zobowiązując się nie wykonywać ich bez uprzedniego porozumienia się z rządem. Do rządu zaś powołał przedstawicieli różnych kierunków myśli i stronnictw, mających poparcie społeczeństwa.

Ster polityki Państwa Polskiego dzierżył nieprzerwanie do ostatniej chwili w najbardziej tragicznym okresie dziejów Polski, dźwigał ciężar zadań i odpowiedzialności. Dzięki swoim osobistym wartościom potrafił sprostać swemu wysokiemu posłannictwu. Stanowisko jego wobec

nowej okupacji ziem naszych uratował ideę niepodległości państwa i godność narodu oraz zabezpieczył prawa jego na przyszłość, w rządzie państw wolnych.

W żalu serdecznym i w dumie głębokiej pochyla się czoła nad mogiłą Prezydenta, który dobrze zasłużył się Polsce.

+ + +

Art.13, p.6- Konstytucji umożliwia Prezydentowi mianowanie na czas wojny swego następcy, który, w razie niemożności pełnienia swych obowiązków przez Prezydenta, automatycznie je po nim przejmuje. Na tej podstawie wyznaczony był w 1939 r. śp. Władysław Raczkiewicz, który z kolei w dniu 26 kwietnia 1947 r. wyznaczył na swego następcę b. ministra Spraw Zagranicznych Augusta Zaleskiego.

+ + +

Rada Uchodźstwa Polskiego w Szwecji wysłała w imieniu Polaków na terenie Szwecji telegram kondolencyjny na ręce p. Premiera Arciszewskiego.

